

1.02.91/NOB

Til Nyhedsbrev 3:

Kognitionsforskning i Frankrig

Den franske minister for forskning og teknologi, Hubert Curien, selv fysiker og interesseret i kognitionsforskning, var initiativtager til et kollokvium om "Sciences de la Cognition" i Paris 28.-31. januar 1991. Kollokviet arrangeredes af prof. Alain Berthoz, der inden for kognitiv neurovidenskab forsker i relationer mellem perception og handling hos biologiske systemer, sammen med en komite bestående af E. Bienenstock, J.-P. Changeux, O. Faugeras, N. Franceschini, G. Giralt, M. Imbert, M. Jeannerod, H. Korn, J. Mehler, M. Mézard, J.-Y. Pollock, F. Récanati, J. Requin, D. Sperber, og G. Toulouse. Kollokviet havde næsten 300 deltagere inkl. frankofone fra Schweiz, USA, Israel, og Canada samt nogle få ikke-frankofone gæster. Deltagerne repræsenterede størstedelen af fransk kognitionsforskning indenfor den konception af området, der var lagt til grund for kollokviet.

Konceptionen havde nogle specielt franske træk, som allerede antydes af de fire behandlede hovedtemaer: Teorier og modeller af neurale (inkl. neuronale) netværk (1/2 dag), perception og handling (1 dag), sprog (1 dag), og tænkning og ræsonneren (1/2 dag). Hovedvægten lagdes på (a) menneskelig kognition og (b) empiriske tilgange, og herindenfor (c) på kognitiv neurovidenskab, der har en særlig stærk international position i Frankrig. Konsekvenserne var:

- at man næsten intet hørte om kunstig intelligens, og faktisk, trods ordlyden af et af hovedtemaerne, meget lidt om kunstige neurale netværk. Undtagelser sås kun der, hvor artificielle systemer kan sammenlignes med neurovidenskabelige resultater, som i kunstige synssystemer, robotik, talegenkendelse og talesyntese. Frankrig er stærk på alle disse felter;
- at man næsten intet hørte om formel lingvistik;
- at man næsten intet hørte om logik, selv om Frankrig har en del gode logikere;
- at mange områder indenfor kognitiv psykologi ikke var repræsenterede. De, der var, drejede sig om tale og sprog og behandlede primært af ikke-frankofone forskere: Annette Karmiloff-Smith, London, John Marshall, Oxford, Willem Levelt, Nijmegen, Anne Cutler, Cambridge. Kognitiv psykologi er relativt svag i Frankrig;
- at man intet så eller hørte til forskning i menneske-computer interaktion trods deltagelse af nogle af Frankrigs gode folk på området.

Et andet karakteristisk træk var, at den implicitte konception af kognitionsforskning ikke blev fremlagt til diskussion. Ukontroversiel er den selvfølgelig ikke, og Daniel Kayser (Paris 13) indvendte på et tidspunkt, at han trods sine anstrengelser for at forstå relevansen for kognitionsforskningen af halvanden dags neurovidenskabelige præsentationer ikke var blevet spor klogere. Berthoz svarede venligt, at fremtiden ville give ham (selv) ret. Antagelig har Berthoz selv skrevet prospektet for kollokviet, der til indledning siger: "Den interdisciplinære tilgang til den menneskelige hjernes højere

funktioner har affødt et nyt forskningsområde, kognitionsvidenskaberne, der anvender begreber og teknikker stammende fra så forskellige domæner som videnskaberne om det levende, de humanistiske videnskaber, ingeniørvidenskaberne, fysikken og matematikken."

Trods den både forståelige og sagligt velbegrundede utilfredshed og antydningerne af, at kognitionsforskningen i Frankrig er blevet hijacked af kognitiv neurovidenskab, har sagen en anden side: Kognitionsforskning etableres ofte i et land af en gruppe forskere, der er stærke, velorganiserede, og internationalt aktive, og selvfølgelig kommer udspillet til at afspejle deres egne positioner. En sammenligning med Storbritannien ligger lige for. Her præsenterede den store gamle mand i britisk kognitiv psykologi, Donald Broadbent for 3 år siden et fælles SERC, MRC, og ESRC initiativ i kognitionsforskning i Oxford, igen med 300 deltagere - flere ville brandvæsenet ikke lukke ind ! Kognitiv psykologi, kunstig intelligens, og menneske-computer interaktion var centrale ved den lejlighed, hvor de mest utilfredse efter pålidelige forlydender var Storbritanniens lingvister. Det bliver morsomt at se, hvad der sker i Italien, hvor kognitionsforskning nu er ved at blive organiseret med planlagte centre i Triest og Torino.

Niels Ole Bernsen